AFTONBLADET
Härligt hemma!
Nr 20/2011
Säljs med Aftonbladet 21–22 maj
Pris: 10 kr

Klara: Jag är nog sist på mindfulness-tåget

Festgott utan stress!

Skapa rum i trädgården!

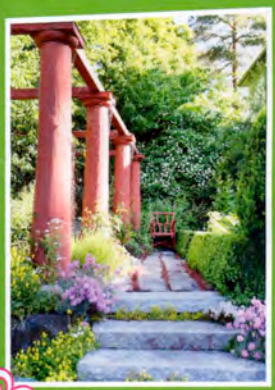

46 PROFFS-TIPS!

26 KRYSS & SUDOKU

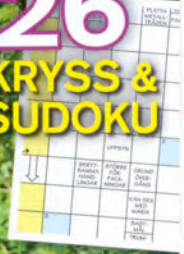

Planera som **TRÄDGÅRDS-ARKITEKTEN!**

Inred ute med **VACKRA DETALJER!**

Veckans **bästa böcker!**

Gräsmattan är trädgårdens golv

Gör det själv!
Fin keramik med mosaik

Säljs endast ihop med Aftonbladet
10521
7 388163 301008

Lär dig planera som

En liten naken gräsplätt känns plötsligt stor och fyllig – ett ödsligt gräshav som ombonat och spännande.

Trädgårdsarkitekten Anette H Gårdhagen visar hur du förvandlar trädgården till lummiga uterum.

Text: **Ulrika Lundberg**
Illustrationer: **Anette H Gårdhagen**

Har du också en fyrkantig gräsmatta till trädgård?

Enligt en ny undersökning från Husqvarna, Global garden report, kan en välskött trädgård med bra struktur öka värdet på ditt hus med 13 procent. Oftast pratar man om att skapa olika rum i trädgården.

– Med indelade rum ser du inte hela trädgården på en gång, utan du blir nyfiken och kan inte låta bli att gå runt nästa hörn. De nya intrycken gör att trädgården upplevs mycket större, säger trädgårdsarkitekten Anette H Gårdhagen.

Foto: TONY HELINSKY

Anette H Gårdhagen.

Spretiga trädgårdar

Hon anlitas ofta av husägare som inte vet hur de ska få ordning på sina spretiga trädgårdar.

– De flesta går in och detaljduttar i någon rabatt i stället för att börja med stommen. Har du väl fått till trädgårdsrummens väggar, golv och tak kan du enkelt inreda om och experimentera med nya rabatter och möbler.

Väggarna i trädgårdsrummet får du av klippta häckar, bersåer, plank, spaljéer eller bara av ensamma buskar. Golvet kan helt enkelt vara en frodig gräsmatta. Men också trädäck, stenläggningar, kross och gångar av trampsten. Taket bildas av trädens kronor eller klätterväxter som slingrar tätt över portaler eller en härlig pergola. Svårast är kanske att välja stil. Husets karaktär spelar så klart roll. Men Anette H Gårdhagen tycker att det viktigaste är att skapa sin drömträdgård:

– Fördelen med flera rum är just att man kan inreda dem i olika stilar och både få sin romantiska rosenträdgård och den lilla strama japanska hörnan.

– I dag är köksträdgården ett viktigt rum, speciellt för yngre. Varför inte rama in ett odlingsrum med växthus och odlingsbäddar utanför. Här kan du sitta och dricka kaffe intill bäddarna och titta på när morötterna växer.

Tydliga inredningstrender

Prydnadsgräs och bambu är två andra tydliga inredningstrender i trädgården berättar hon – båda jättebra rumsavdelare eftersom de är vintergröna och får upp väggarna fort.

Ljust och öppet är ett annan stilideal som många villaägare suktar efter, och sågar ner sina skuggande träd. En katastrof om det inte är noga genomtänkt säger Anette H Gårdhagen:

– Stora träd är otroligt värdefulla i dag. Det tar lång tid för ett nytt träd att växa upp. Tänk till innan du kapar stora träd och buskar. Kanske är de hopplösa, kanske kan de bli ett fint tak med bra föryngringsbeskärning. □

Foto: THINKSTOCK

Gör en översiktsplan

Gör en skiss över hela trädgården så du kan göra en övergripande plan innan du börjar gräva. Den behöver inte vara så perfekt.

3 Rama in sittplatsen på den runda terrassen med två meter höga klättertorn för slingrande klematis. Här finns plats för blommande krukor med Afrikas blå lilja, änglatrumpeter, luktärter och fuchsia.

en trädgårdsarkitekt

Foto: THINKSTOCK

1 Odla på soligaste platsen! Skärma av med stora häckar av liguster och små av buxbom eller avenbok.

2 På norrsidan finns en hemlig transportgång. Trolla bort den raka formen med en böljande. Trädet på mitten, också en prydnadskörsbär 'Automnalis', skapar en spännande portal med sina grenar.

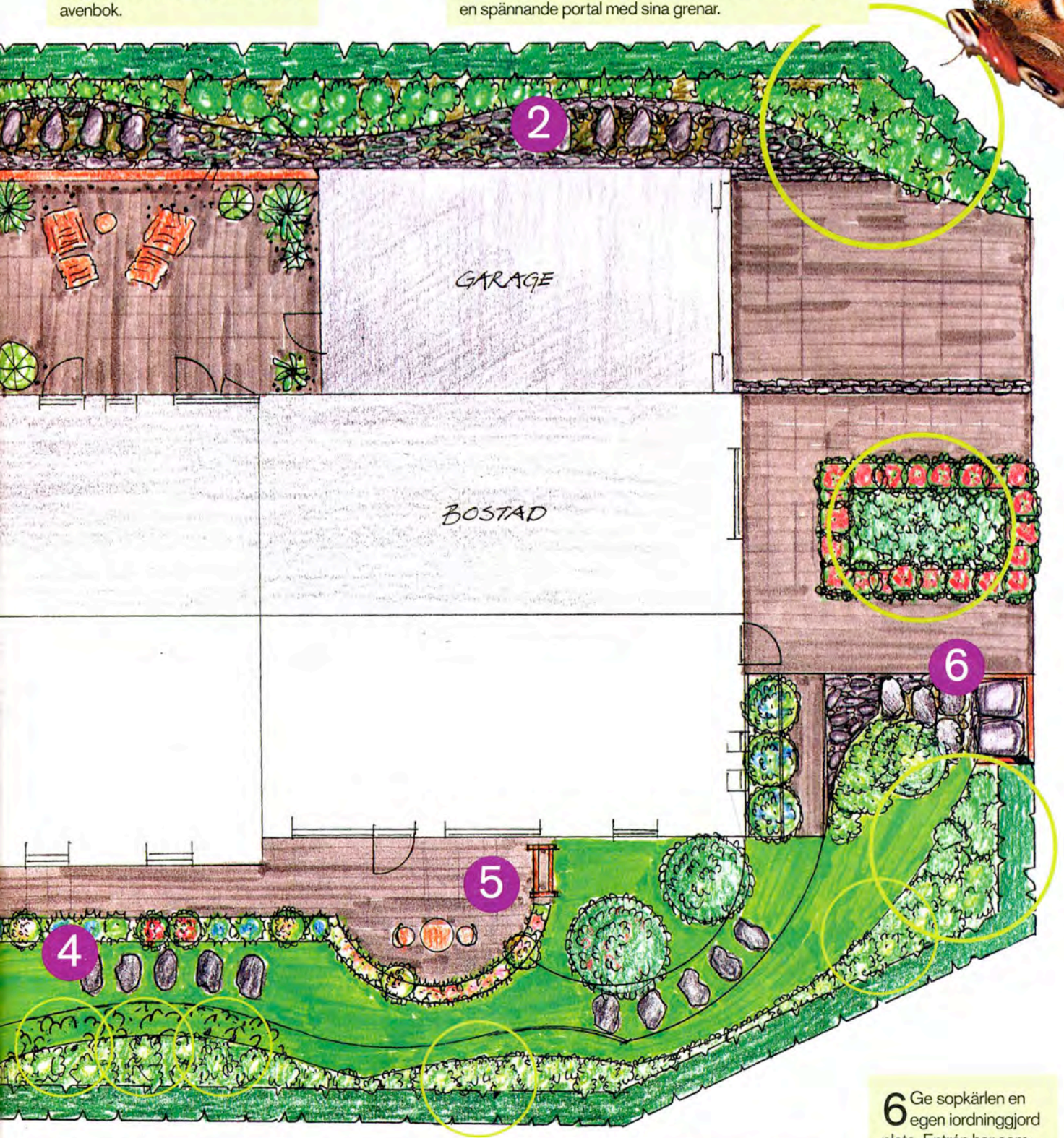

4 Trädgårdsgångar i rundade former inbjuder till att vandra runt. Vill man spara gräsmattan men ändå skapa gångar är trampsten en smart lösning.

5 Låt sittplatsen omgärdas av rosor i alla höjder – klättrande rosor, rosor på stam, buskrosor och rabattrosor. En lavendelgång leder in hit, en rosenportal ut i trädgården igen.

6 Ge sopkärlen en egen iordninggjord plats. Entrén har samma stenläggning som den hemliga gången: trampsten, kullersten och krypörter.

Köksträdgården

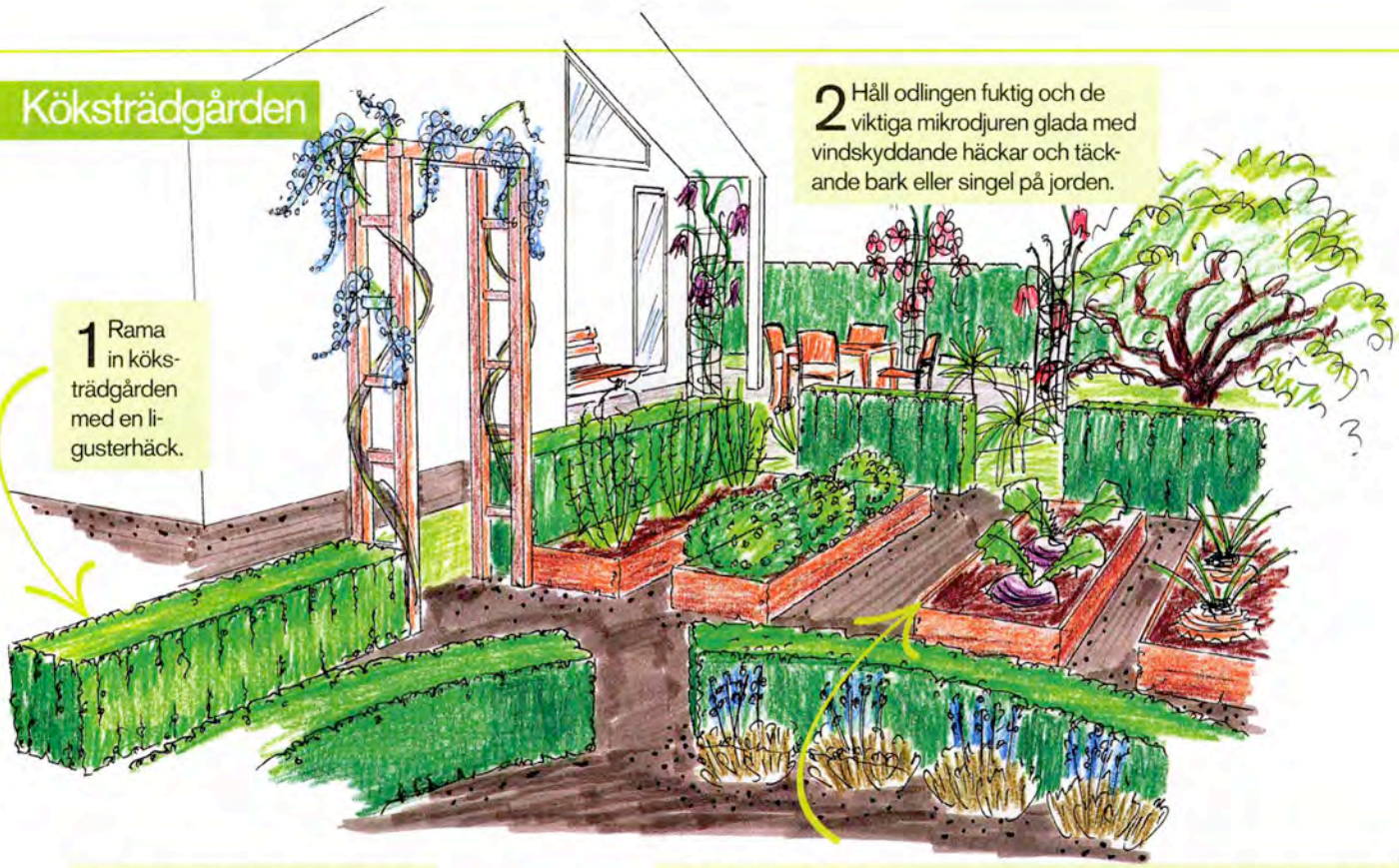

1 Rama in köksträdgården med en ligusterhäck.

2 Håll odlingen fuktig och de viktiga mikrodjuren glada med vindskyddande häckar och täckande bark eller singel på jorden.

3 Skapa spännande ingångar till hemliga rum med rosportaler.

4 Upphöjda bäddar håller jorden varm och sniglarna borta. Här dignar det av godsaker högt och lågt. Ge stöd åt klättrande bönor och sockerärtor med spaljéer av pil. Stamma upp bärträd ger plats åt rödbetor och morötter.

Uteplatsen

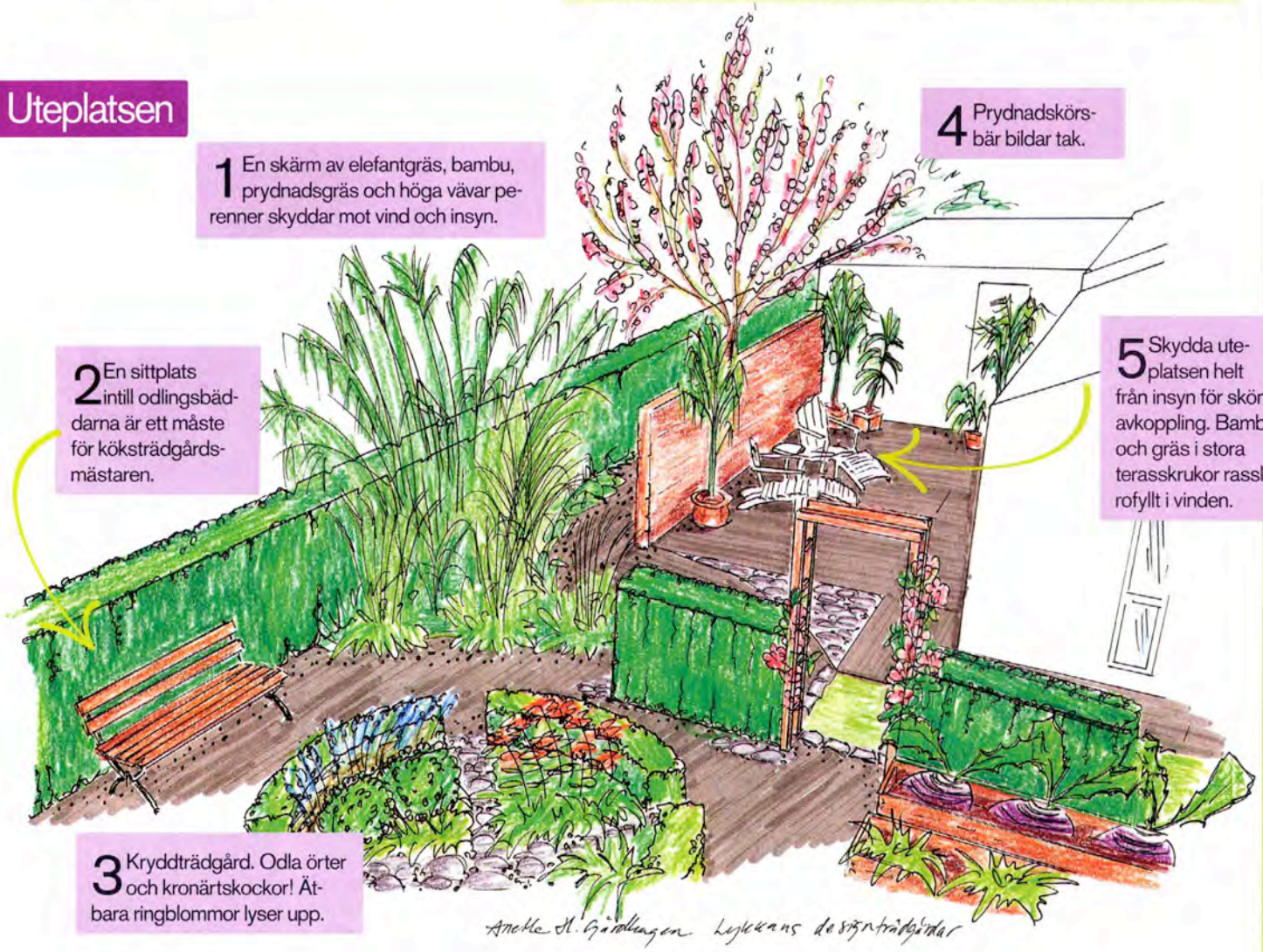

1 En skärm av elefantgräs, bambu, prydnadsgräs och höga vävar perenner skyddar mot vind och insyn.

2 En sittplats intill odlingsbäddarna är ett måste för köksträdgårdsmästaren.

3 Kryddträdgård. Odla örter och kronärtskockor! Ätbara ringblommor lyser upp.

4 Prydnadskörsbär bildar tak.

5 Skydda uteplatsen helt från insyn för skön avkoppling. Bambu och gräs i stora terasskrukor rasslar rofyllt i vinden.

11 smarta tips för dig som vill rita själv

Foto: THINKSTOCK

Kaprifol.

1. Hur vill du använda trädgården? Innan du ritar måste du ha tänkt ut vad du vill göra i trädgården. Vill du odla? Grönsaker eller favoritblommor? Eller vill du slippa pysslet och bara njuta av grönskan? Kanske behöver du utrymme för busiga barn, hundar – kubbspel?

2. Gör trädgården till en ren skrivbordsprodukt. Skissa från ett blankt blad. Ta i, tänk om, kasta runt. Kanske är några av lösningarna redan bra, kanske blir det bäst att börja från scratch. Framför allt – gör klart planritningen innan du börjar gräva. Helheten är jätteviktig.

3. Husets linjer skapar rum. Enklaste sättet att få naturliga trädgårdsrum är att utgå i från husets egna linjer. Har du exempelvis ett vinkelrätt hus drar du streck från husets alla hörn rakt ut till tomtgränsen. Ytterkarmarna på ett stort fönsterparti kan också bli en fin utgångspunkt för häckväggar. När de stora dragen är klara skissar du in mellanväggar, öppningar och gångstigar.

Dra linjer från husets alla hörn så ser du var de naturliga rummen skapas.

4. Hitta dina härliga sittplatser. Tänk på väderstreck och vind när du placerar ut dina uteplatser. Rita in en plats i solen, en i skugga. Ofta är en matplats i kvällssolen mest uppskattad. Framför allt – hitta minst en speciell plats där du kan sitta helt skyddad från grannarnas insyn. Det räcker med en kaffesten eller bänk att sitta och drömma på.

Foto: HELENA ARO

Glöm inte sittplatsen.

5. Runt eller rakt – välj grundform. Att blanda former blir lätt rörigt. Välj en dominerande form och låt den vara tydlig. Kanske älskar du slingrande gångar, böljande altankanter och rundklippta buskar? Eller är enkla och stilrena linjer mer din grej? Hämta inspiration från magasin, böcker och visningsträdgårdar.

6. Öppna gräsytor eller rabatter? Allra högst värderar svenskarna en fyllig gräsmatta. Samtidigt är det en fråga om hur mycket tid du vill lägga på skötsel. Gräsmattan slukar också mest tid. Den ska klippas, vattnas, kantbeskäras och vara mossfri. En rabatt med marktäckande perenner och prydnadsgräs sköter i princip sig själv.

7. Välj växter som trivs. Att planlöst stoppa favoritväxter i jorden är en vanlig miss. Risken är stor att de vantrivs, surar och dör efter något år. Tråkigt – och dyrt. Välj bara buskar, träd och blommor som trivs i just din jordmån och växtzon. Fördelen med rumsindelning är att du kan skapa specialmiljöer till kräsna favoritväxter. Som ett vindstilla solhörn åt magnolian.

8. Jobba med olika höjder. Volym och höjd får en platt trädgård att se proffsstylad ut. Jobba med höga, mellanhöga och låga växtsorter för att få lummig skönhet i alla nivåer. Portaler, spaljéer och växttorn med slingrande rankor hjälper till att lyfta upp grönskan. Ta med samma tänk till rabatterna. Höga blommor som kransveronika och jätteverbena (100–150 cm) vajar vackert som draperier i bakgrunden.

Klättrande klematis.
Foto: TOMMY DURATH

Foto: THINKSTOCK

9. Barnens egna lekrum. Självklart ska barnen ha ett eget spännande rum i trädgården! Här kan de ha sin studsmatta (så slipper du se åbäket) och lekstuga. Bygg en minipergola över sandlådan som solskydd! När tiden är förbi har du ett färdigt rum att inreda om. Ha en plan redo för framtiden.

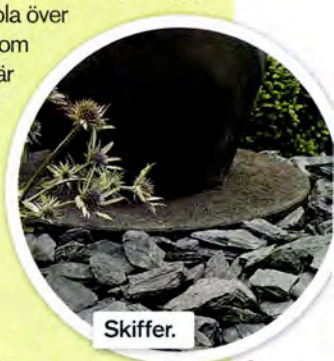

Skiffer.

Foto: ØYVIND LUND

10. Mattor av sten och trä. Trädäck, fina stenbeläggningar, grässtigar med trampsten av betong – växla gärna mellan olika material på olika ytor. Precis som mattor inomhus förstärker det rumskänslan. Men välj ut tre–fyra stycken som återkommer på flera ställen för en enhetlig look. Satsa pengarna på fina sällskapsytor. Äkta natursten – granit, skiffer, kalksten – är en livslång kärlek som bara blir vackrare med åren.

11. Ljussätt skissen. Rätt belysning höjer nyttan av din trädgård direkt. Få med ljuspunkterna redan på planritningen så att du kan dra ut kablar och uttag vid anläggningen. Tänk både funktionsljus längs med gångar så du slipper snubbla i mörkret och mysljus. Upplysta hörn och trädkronor ramar in trädgården och gör att den upplevs större på kvällen.

Foto: THINKSTOCK